

Asia C-109/20

Ennakkoratkaisupyyntö

Jättämispäivä:

27.2.2020

Ennakkoratkaisupyyntön esittänyt tuomioistuin:

Högsta domstolen (Ruotsi)

Ennakkoratkaisupyyntön esittämistä koskevan päätöksen tekemispäivä:

4.2.2020

Kantaja ja vastaaja:

Puolan tasavalta

Kantaja ja vastaaja:

PL Holdings S.à.r.l.

[– –]

ASIANOSAISET

Kantaja ja vastaaja

Puolan tasavalta

Ministerstwo Finansów

[– –] Varsova

Puola

[– –] Tukholma

[alkup. s. 2]

[– –]

Kantaja ja vastaaja

PL Holdings S.à.r.l.

[– –] Göteborg

[– –]

ASIA

28.6.2017 ja 28.9.2017 annettujen välitystuomioiden pätemättömyys ym. [– –]

[alkup. s. 3]

Högsta domstolen (korkein oikeus, Ruotsi) on tehnyt seuraavan

VÄLIPÄÄTÖKSEN

Högsta domstolen päättää esittää Euroopan unionin tuomioistuimelle tämän pöytäkirjan **liitteessä A** olevan ennakkoratkaisupyynnön.

[– –]

Esitelty 4.2.2020

[– –]

[alkup. s. 4]

LIITE A [– –]

PÖYTÄKIRJA [– –]

ENNAKKORATKAISUPYYNTÖ

Tausta

Kyseessä oleva investointisopimus

1. Yhtäältä Puola ja toisaalta Luxemburg ja Belgia tekivät 19.5.1987 investointisopimuksen (jäljempänä investointisopimus). Kyseinen sopimus tuli voimaan 2.8.1991.
2. Investointisopimuksen 9 artiklassa vahvistetaan seuraavat riitojenratkaisua koskevat säännöt.

1. a) Disputes between one of the Contracting Parties and an investor of the other Contracting Party shall be subject to a written notification accompanied by a detailed memorandum sent by said investor to the relevant Contracting Party.
b) Within the meaning of this Article, the term "disputes" refers to disputes with regard to the expropriation, nationalisation, or any other measures similarly affecting the investments, including the transfer of an investment to public ownership, placing it under public supervision, as well as any other deprivation or restriction of rights *in rem* by sovereign measures that might lead to consequences similar to those of expropriation.
c) Said disputes shall, as much as possible, be settled amicably between the relevant parties.
2. If the dispute could not be so settled within six months from the date of the written notification specified in Paragraph 1, it shall be submitted, at the **[alkup. s. 5]** choice of the investor, to arbitration before one of the bodies indicated below:
 - a) The Arbitration Institute of the Stockholm Chamber of Commerce;[...]
5. The arbitration body should make its award on the basis of:
 - the national law of the Contracting Party that is a party to the dispute, in the territory of which the investment is located, including the principles of settling legal disputes;
 - the provisions of this Treaty;
 - the terms of any special agreement concerning the entity that has made the investment;
 - the generally accepted rules and principles of international law.
6. The arbitration awards shall be final and binding on the parties to the dispute. Each Contracting Party shall take steps to execute the awards in accordance with its national law.
3. Kuten edellä esitetystä ilmenee, sopimukseen perustuvat riidat ratkaistaan siis välimieslautakunnassa soveltamalla muun muassa sen valtion lainsäädäntöä, joka on asianosaisena riidassa ja jossa investointi on tehty. Välimieslautakunnan ratkaisut ovat lopullisia.

Riidan taustalla olevat tosiseikat
4. PL Holdings S.à.r.l. (jäljempänä PL Holdings) on Luxemburgiin rekisteröity osakeyhtiö, johon sovelletaan Luxemburgin lainsäädäntöä.

5. Vuosina 2010–2013 PL Holdings hankki kahden vuonna 2013 sulautuneen puolalaisen pankin osakkeita. Tämän seurauksena PL Holdings omisti yli 99 prosenttia uuden pankin osakkeista. **[alkup. s. 6]**
6. Heinäkuussa 2013 Komisja Nadzoru Finansowego, joka on Puolassa pankkien ja luottolaitosten valvonnasta Puolan lainsäädännön nojalla vastaava viranomainen, päätti PL Holdingsin äänioikeuksien kumoamisesta kyseisen pankin osakkeiden osalta sekä osakkeiden pakkomyynnistä.

PL Holdingsin ja Puolan välinen välimiesmenettely

7. PL Holdings pani vireille välimiesmenettelyn Puolaa vastaan Tukholmassa Tukholman kauppakamarin välimieslautakunnan välimiesmenettelysääntöjen mukaisesti. Asianosaiset ovat yhtä mieltä siitä, että asiassa sovelletaan vuoden 2010 sääntöjä (jäljempänä vuoden 2010 säännöt).
8. PL Holdings esitti välimiesmenettelyä koskevassa aloittamishakemuksessa, joka saapui välimieslautakuntaan 28.11.2014, että Puola oli rikkonut investointisopimusta Komisja Nadzoru Finansowego päätöksellä, jossa oli kyse PL Holdingsin äänioikeuksien kumoamisesta kyseisen pankin osakkeiden osalta sekä osakkeiden pakkomyynnistä. PL Holdings vaati Puolalta vahingonkorvausta ja vetosi investointisopimuksen 9 artiklaan välimieslautakunnan toimivallan perustelemiseksi. Puola toimitti vastauksen aloittamishakemukseen 30.11.2014.
9. PL Holdings toimitti kannekirjelmän 7.8.2015. Puola esitti 13.11.2015 toimittamassaan vastauksessa väitteen, jonka mukaan PL Holdingsia ei tullut pitää investointisopimuksessa tarkoitettuna investoijana ja että välimieslautakunta ei siten ollut toimivaltainen ratkaisemaan riitaa.
10. Puola toimitti 27.5.2016 asiakirjan, jossa se riitautti välityssopimuksen pätevyyden sillä perusteella, että investointisopimus oli unionin oikeuden vastainen. PL Holdings vaati, että Puolan väite hylätään, koska se oli esitetty myöhässä.
11. Välimieslautakunta otti kantaa Puolan väitteeseen 28.6.2017 antamassaan erillisessä välitystuomiossa. Välimieslautakunta katsoi, että se oli toimivaltainen. Kyseisessä välitystuomiossa välimieslautakunta vahvisti, että Puola oli rikkonut investointisopimusta **[alkup. s. 7]** pakkomyynnin vuoksi, joka koski PL Holdingsin osakkeita puolalaisessa pankissa. Siten PL Holdingsilla oli oikeus vahingonkorvaukseen.
12. Välimieslautakunta antoi 28.9.2017 lopullisen välitystuomion kyseisessä välimiesmenettelyssä. Välitystuomiossa Puola veloitettiin maksamaan PL Holdingsille 653 639 384 Puolan zlotya (noin 150 miljoonaa euroa) korkoineen sekä korvaamaan yhtiölle menettelystä aiheutuneet kulut.

Asian käsittely hovioikeudessa

Johdanto

13. Puola nosti 28.9.2017 PL Holdingsia vastaan kanteen sekä erillisestä että lopullisesta välitystuomiosta. Hovioikeus päätti yhdistää asiat.
14. Nyt käsiteltävän asian kannalta merkityksellisiltä osin Puola vaati ensisijaisesti, että hovioikeus julistaa sekä erillisen että lopullisen välitystuomion pätemättömäksi, ja toissijaisesti, että välitystuomiot kumotaan.
15. PL Holdings kiisti Puolan vaatimukset.

Puolan lausumat hovioikeudessa

16. Välitystuomioissa on kyse investoijan ja jäsenvaltion välisestä riidasta, joka perustuu kahden jäsenvaltion väliseen investointisopimukseen. Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen (SEUT) 267 ja 344 artikla ovat esteenä investointisopimuksen 9 artiklan määräykselle, jonka mukaan luxemburgilainen investoija voi Puolassa tehtyjä investointeja koskevan riidan osalta panna vireille menettelyn Puolaa vastaan välimieslautakunnassa, jonka toimivalta Puolan on hyväksyttävä.
17. Investointisopimuksen 9 artikla on unionin oikeusjärjestyksen perusteiden vastainen. Kyseinen määräys vaarantaa unionin oikeuden itsenäisyyden, täyden vaikutuksen ja yhtenäisen soveltamisen. Näin ollen 9 artikla on pätemätön. **[alkup. s. 8]**
18. Pätemättömyydestä seuraa, että välimiehet eivät voi ratkaista investoijan ja jäsenvaltion välisiä kahden jäsenvaltion väliseen investointisopimukseen perustuvia riitoja. Välitystuomiot, jotka perustuvat tällaiseen määräykseen ja jotka on annettu tällaisen määräyksen nojalla, ovat selvästi ristiriidassa oikeusjärjestyksen perusteiden kanssa. Välitystuomiot ovat siten pätemättömiä välimiesmenettelystä annetun lain (lag (1999:116) om skiljeförfarande) 33 §:n 1 momentin 1 ja 2 kohdan nojalla.
19. Välimieslautakunnan toimivalta ei voi perustua myöskään investointisopimuksen 9 artiklaan. PL Holdingsin ja Puolan välillä ei siten ole pätevää välityssopimusta. Pätemättömyys johtuu suoraan unionin oikeudesta ja se on otettava huomioon viran puolesta.
20. Lisäksi Puola kiisti välimiesmenettelystä annetun lain 34 §:n 2 momentissa säädetyssä määräajassa välimieslautakunnan toimivallan vedoten investointisopimuksen 9 artiklan pätemättömyyteen.
21. Siinä tapauksessa, että välimiesmenettelystä annetun lain 34 §:n 2 momentin soveltaminen johtaisi siihen, että Puolan esittämä väite toimivallan puuttumisesta

jätetään tutkimatta, kyseistä määräystä ei tule soveltaa, koska se on esteenä unionin oikeuden täydelle vaikutukselle.

22. Puola ei ole luopunut vetoamasta kyseiseen väitteeseen. Lisäksi Puolan toiminta sen jälkeen, kun PL Holdings oli pannut vireille välimiesmenettelyn, ei ole voinut johtaa uuden välityssopimuksen syntymiseen tai asianosaisten väliseen sitoumukseen muulla perusteella.
23. Suhteellisuusperiaatetta, johon PL Holdings on vedonnut, ei voida soveltaa kyseessä olevan asian tosiseikkoihin.

PL Holdingsin riitauttamisperusteet

24. Välimieslautakunta on ratkaissut kysymykset siitä, rikkoiko Puola investointisopimusta, onko PL Holdingsilla oikeus korvaukseen tämän sopimusrikkomuksen vuoksi ja jos on, mihin määrään asti. Nämä ovat kysymyksiä, joista asianosaiset voivat sopia. Näin ollen välimieslautakunta voi ratkaista kysymykset. **[alkup. s. 9]**
25. Välimieslautakunnan tutkimat asiakysymykset eivät myöskään muilta osin sisältäneet sellaisia kysymyksiä, joista asianosaiset eivät voi sopia. Tosiseikoista, joihin Puola on vedonnut, ei seuraa, että välitystuomiot tai se tapa, jolla ne ovat syntyneet, ovat selvästi ristiriidassa oikeusjärjestyksen perusteiden kanssa. Näin ollen välitystuomioita ei tule todeta pätemättömiksi välimiesmenettelystä annetun lain 33 §:n 1 momentin 1 ja 2 kohdan nojalla.
26. Investointisopimuksen 9 artikla muodostaa välimiesmenettelyä koskevan pätevän ehdotuksen, jonka PL Holdings on hyväksynyt panemalla vireille välimiesmenettelyn.
27. Puola teki välityssopimuksen pätevyyttä koskevan väitteen joka tapauksessa myöhässä. Väite on tutkittava välimiesmenettelystä annetun lain 34 §:n 2 momentin ja vuoden 2010 sääntöjen mukaisesti. Kysymys siitä, onko välityssopimus perussopimusten vastainen, ei ole viran puolesta huomioon otettava kysymys.
28. Jos investointisopimuksen 9 artiklan mukainen Puolan ehdotus välimiesmenettelystä on ollut pätemätön, sitova välityssopimus on kuitenkin syntynyt kaupan alan välimiesmenettelyjen periaatteiden nojalla asianosaisten menettelyn seurauksena. Panemalla vireille välimiesmenettelyn PL Holdings esitti Puolalle ehdotuksen, että niiden välinen riita ratkaistaan samojen ehtojen mukaisesti, joista määrätään investointisopimuksen 9 artiklassa. Puola hyväksyi PL Holdingsin ehdotuksen konkludenttisesti menettelynsä tai passiivisuutensa perusteella.
29. Välitystuomiot, eli niiden aineellinen sisältö tai se tapa, jolla ne ovat syntyneet, sen paremmin kuin välimiesmenettelystä annetun lain 34 §:n 2 momentin preklusiosäännötkään eivät ole esteenä unionin oikeuden täydelle vaikutukselle.

ja yhtenäiselle soveltamiselle. Välytystuomiot eivät myöskään vaaranna unionin oikeuden itsenäisyyttä.

30. Välytystuomioiden kumoaminen tai toteaminen pätemättömiksi vaikuttaisi PL Holdingsiin suhteettomalla tavalla siihen nähden, mitä näillä toimenpiteillä saavutettaisiin. Tällainen menettely olisi siten unionin oikeuden suhteellisuusperiaatteen vastainen. **[alkup. s. 10]**

Hovioikeuden arviointi

31. Hovioikeus hylkäsi Puolan kanteen ja esitti kantansa tueksi seuraavat tämän asian kannalta merkitykselliset perustelut.
32. Hovioikeus totesi, että unionin tuomioistuimen asiassa Achmea (C-284/16, EU:C:2018:158) antamassa tuomiossa vahvistamia periaatteita voitiin soveltaa PL Holdingsin ja Puola väliseen riitaan. Tämä johtuu siitä, että välimieslautakuntaa ei tullut pitää jäsenvaltion tuomioistuimena ja riita saattaisi koskea unionin oikeuden tulkintaa tai soveltamista.
33. Hovioikeus katsoi, että asiassa Achmea annetusta tuomiosta seuraa, että investointisopimuksen 9 artikla on pätemätön jäsenvaltioiden välisessä suhteessa. Hovioikeuden mukaan pätemättömyys merkitsee myös sitä, että Puolan tekemä ehdotus investoijille siitä, että välimieslautakunta ratkaisee investointisopimukseen perustuvat riidat, on pätemätön.
34. Hovioikeuden mukaan pätemättömyys ei kuitenkaan ole estänyt jäsenvaltiota ja investoijaa tekemästä myöhemmin välytyssovimusta samasta riidasta. Tällaisessa tapauksessa kyseessä on välytyssovimus, joka perustuu sopimuspuolten tahdonautonomiaan ja joka on tehty samojen periaatteiden mukaisesti, joita sovelletaan kaupan alan välimiesmenettelyssä.
35. Hovioikeus katsoi, että välytystuomiot käsittivät sellaisten kysymysten tutkimisen, jotka välimieslautakunta voi ratkaista. Välytystuomioiden sisältö ei myöskään ollut vastoin oikeusjärjestyksen perusteita. Hovioikeuden mukaan kyseisiä tuomioita ei siten ollut syytä kumota välimiesmenettelystä annetun lain 33 §:n 1 momentin 1 tai 2 kohdan nojalla.
36. Lopuksi hovioikeus katsoi, että Puola riitautti investointisopimuksen 9 artiklan pätevyyden myöhässä. Näin ollen Puolan esittämä väite välytyssovimuksen pätevyydestä oli menettänyt merkityksensä välimiesmenettelystä annetun lain 34 §:n 2 momentin nojalla. Hovioikeuden mukaan välytystuomioita ei siten ollut syytä kumota välimiesmenettelystä annetun lain 34 §:n nojalla. **[alkup. s. 11]**

Asian käsittely Högsta domstolenissa

37. Högsta domstolenissa asianosaiset esittivät samat vaatimukset ja riitauttivat samat seikat sekä lausuiivat pääosin samalla tavalla kuin hovioikeudessa.

Oikeussäännöt

Laki välimiesmenettelystä

38. Välimiesmenettelystä annetun lain 1 §:n mukaan riidat, joista asianosaiset voivat tehdä sovinnon, saadaan määrätä sopimuksin yhden tai usean välimiehen ratkaistaviksi.
39. Välimiesmenettely perustuu välityssopimukseen. Sopimus perustuu siihen, että asianosaiset voivat määrätä riidan kohteesta. Kyseisen lain 1 §:n säännös merkitsee sitä, että välimiesmenettelyn ulkopuolelle jäävät riidat, joihin liittyy merkittävämmän yleinen etu. Erityisistä säännöksistä voi myös seurata, että tiettyä kysymystä koskevaa riitaa ei voida ratkaista välimiesmenettelyssä. [– –]
40. Ruotsin oikeudessa välityssopimuksen tekemiselle ei ole asetettu muotovaatimuksia. Sitä, onko pätevä välityssopimus tehty vai ei, on arvioitava sopimusoikeuden yleisten sääntöjen perusteella. Pätevä välityssopimus voi syntyä esimerkiksi asianosaisten konkludenttisen menettelyn tai toisen asianosaisten passiivisuuden seurauksena. [– –]
41. Välimiesmenettelystä annetun lain 34 §:n 1 momentin mukaan välitystuomio kumotaan asianosaisten kanteesta kokonaan tai osittain, jos asianosaisten välillä ei ole pätevää välityssopimusta.
42. Välimiesmenettelystä annetun lain 34 §:n 2 momentista ilmenee kuitenkin, että asianosainen ei voi vedota sellaiseen seikkaan, johon vetoamisesta tämän katsotaan luopuneen joko osallistumalla menettelyyn tekemättä väitettä tai muulla tavalla **[alkup. s. 12]**. Kuitenkin pelkäänsä sen perusteella, että asianosainen on nimennyt välimiehen, tämän ei voida katsoa hyväksyneen välimiesten toimivaltaa ratkaista kysymystä.
43. Välimiesmenettelystä annetun lain 34 §:n esitöistä ilmenee, että yleisesti voidaan olettaa, että asianosainen, joka osallistuu menettelyyn tekemättä välittömästi välimieslautakunnan toimivaltaa koskevaa väitettä, on hyväksynyt tämän toimivallan riidan ratkaisemiseksi. Sen seikan, että välityssopimuksen pätevyydestä ei ole esitetty väitettä, katsotaan myös voivan johtaa siihen, että sitoumus syntyy sopimusperusteisesti. [– –]
44. Välimiesmenettelystä annetun lain 33 §:n 1 momentin mukaan välitystuomio on pätemätön, jos se käsittää sellaisen kysymyksen tutkimisen, jota välimiehet eivät Ruotsin oikeuden mukaan voi ratkaista. Välitystuomio on 33 §:n 1 momentin 2 kohdan mukaan pätemätön myös, jos kyseinen tuomio tai se tapa, jolla se on syntynyt, on selvästi ristiriidassa Ruotsin oikeusjärjestyksen perusteiden kanssa. Tuomioistuimen on viran puolesta otettava huomioon pätemättömyysperusteet.

Vuoden 2010 säännöt

45. Vuoden 2010 sääntöjen 4 §:n mukaan välimiesmenettely tulee vireille sinä päivänä, jona välimieslautakunta vastaanottaa hakemuksen välimiesmenettelyn aloittamiseksi. Kyseisten sääntöjen 5 §:n mukaan vastaajan on toimitettava vastaus aloittamishakemukseen lautakunnan sihteeristön asettamassa määräajassa. Vastauksessa on muun muassa ilmoitettava, esittääkö vastaaja välityssopimuksen olemassaoloa, pätevyyttä tai sovellettavuutta koskevia väitteitä. Tällaisten väitteiden ilmoittamatta jättämisestä huolimatta vastaaja voi esittää niitä aina siihen asti, kunnes vastaus on toimitettu.
46. Tämän jälkeen asianosaisten on toimitettava kannekirjelmä tai vastaus välimieslautakunnan asettamassa määräajassa. Vastaukseen on sisällyttävä mahdolliset välityssopimuksen olemassaoloa, pätevyyttä tai sovellettavuutta koskevat väitteet, mikäli näitä tietoja ei ole vielä toimitettu. (Ks. vuoden 2010 sääntöjen 24 §) **[alkup. s. 13]**

Unionin tuomioistuimen tuomio asiassa Achmea

47. Unionin tuomioistuimen asiassa Achmea antama tuomio perustui ennakkoratkaisupyyntöön, jonka Saksan Bundesgerichtshof oli esittänyt Slovakian ja alankomaalaisen yhtiön Achmean välisen riidan johdosta. Riidan taustalla oli Slovakian ja Alankomaiden välinen investointisopimus.
48. Bundesgerichtshof esitti unionin tuomioistuimelle kysymyksiä sen selvittämiseksi, soveltuiko Slovakian ja Alankomaiden välisessä sopimuksessa oleva määräys yhteen SEUT 267 ja SEUT 344 artiklan kanssa. Tässä lausekkeessa, joka vastaa suurelta osin Högsta domstolenissa vireillä olevassa asiassa kyseessä olevaa lauseketta, todettiin, että sopimuksesta johtuvat jäsenvaltion ja investoijan väliset riidat ratkaistaan välimiesoikeudessa.
49. Unionin tuomioistuin totesi kyseisen tuomion 60 kohdassa, että SEUT 267 ja SEUT 344 artiklaa on tulkittava siten, että ne ovat esteenä jäsenvaltioiden välisen kansainvälisen sopimuksen määräykselle, jonka mukaan jommankumman jäsenvaltion investoija voi toiseen jäsenvaltioon tehtyjä investointeja koskevan riidan yhteydessä käynnistää viimeksi mainittua jäsenvaltiota vastaan menettelyn välimiesoikeudessa, jonka toimivalta tämän jäsenvaltion on hyväksyttävä.
50. Tuomion perusteluista voidaan päätellä, että unionin tuomioistuimen kannanottoon vaikuttivat tietyt unionin oikeuden peruseriaatteet, kuten muun muassa unionin oikeuden itsenäisyys ja erityispiirteet, unionin oikeuden yhtenäisen ja johdonmukaisen tulkinnan tärkeys, yksityisten oikeuksia koskeva oikeussuoja mukaan lukien oikeus saada asiansa käsiteltyksi tuomioistuimessa, sekä jäsenvaltioiden välinen keskinäinen luottamus ja vilpittömän yhteistyön periaate. Unionin tuomioistuin totesi, että sekä kansallisten tuomioistuinten että unionin tuomioistuimen tehtävänä on valvoa näiden periaatteiden noudattamista unionissa.

51. Unionin tuomioistuin totesi, että Slovakian ja Alankomaiden välisen investointisopimuksen 8 artiklassa tarkoitettut välimiesmenettelyt kuitenkin erosivat sellaisista **[alkup. s. 14]** kaupan alan välimiesmenettelyistä, jotka perustuvat kyseessä olevien sopimuspuolten tahdonautonomiaan (ks. Achmea, 55 kohta).
52. Tuomion perusteluissa todettiin myös, että välimiesmenettelyn tehokkuusvaatimusten vuoksi on perusteltua, että jäsenvaltioiden tuomioistuinten harjoittama kaupan alan välimiesmenettelyjen valvonta on rajoitettua edellyttäen, että unionin oikeuden perustavanlaatuiset säännökset ja määräykset on mahdollista tutkia, kun kansallinen tuomioistuin esittää unionin tuomioistuimelle ennakkoratkaisupyyntö (ks. Achmea, 54 kohta).

Ennakkoratkaisupyyntö

53. Kysymys koskee sitä, mikä merkitys unionin tuomioistuimen asiassa Achmea esittämällä periaatteilla on Högsta domstolenissa vireillä olevan asian ratkaisun kannalta.
54. On kiistatonta, että Högsta domstolenin käsittelemässä asiassa kyseessä olevaan investointisopimukseen sisältyvä riitojenratkaisua koskeva määräys on pätemätön. Tästä voitaisiin päätellä, että sellainen ehdotus välimiesmenettelyn aloittamiseksi, jonka valtio voi esittää investoijalle riitojenratkaisua koskevan määräyksen nojalla, ei myöskään ole pätevä, koska kyseinen ehdotus liittyy läheisesti investointisopimukseen.
55. Högsta domstolenissa vireillä olevassa asiassa on myös esitetty, että tilanne on erilainen nyt käsiteltävässä tapauksessa, koska ehdotus muodostuu menettelyä koskevasta aloittamishakemuksesta. Valtio voisi tällöin vapaaehtoisesti, joko nimenomaisesti tai konkludenttisesti, hyväksyä toimivallan niiden periaatteiden mukaisesti, joita unionin tuomioistuin on todennut sovellettavan kaupan alan välimiesmenettelyissä.
56. Högsta domstolen katsoo, että ei ole selvää eikä ole selvitetty, miten unionin oikeutta tulkitaan kyseessä olevassa asiassa esiin tulleiden kysymysten osalta. Näin ollen unionin tuomioistuimelle on syytä esittää ennakkoratkaisupyyntö unionin oikeuden virheellisen tulkinnan välttämiseksi. **[alkup. s. 15]**

Ennakkoratkaisupyyntö

57. Högsta domstolen pyytää, että unionin tuomioistuin antaa ennakkoratkaisun ja vastaa seuraavaan kysymykseen.

Seuraako SEUT 267 ja SEUT 344 artiklasta, siten kuin niitä on tulkittu asiassa Achmea, että välityssopimus on pätemätön, jos jäsenvaltio ja investoija ovat tehneet sen – kun investointisopimuksessa on välityslauseke, joka on pätemätön sen perusteella, että sopimuksen on tehnyt kaksi

jäsenvaltiota – siten, että jäsenvaltio on luopunut vapaaehtoisesti esittämästä väitteistä toimivallasta sen jälkeen, kun investoija on pannut vireille välimiesmenettelyn?

TYÖASIAKIRJA